Adı Soyadı:	Sınıfı:	No:	Puan:

2026–2027 Eğitim–Öğretim Yılı · 6. Sınıf Türkçe · Efsane Set

1. Dönem 1. Yazılı Deneme Sınavı

Yazılı Pusulası tarafından son 3 yılın MEB soruları yapay zekâ ile analiz edilerek hazırlanmıştır; **MEB sorusu değildir.** Konu dağılımı: MEB ÖDSGM 2026-2027 1. dönem konu-soru dağılım tablosu (1. ortak yazılı, 6 senaryo) · MEB 2023-2026 6. sınıf Türkçe yazılı örnekleri. Toplam 100 puan.

🔎 **Bu deneme nasıl hazırlandı? 2023-2026 yıllarına ait 179 MEB 6. sınıf Türkçe yazılı sorusu incelendi; tablodaki konu sayıları bunların 1. döneme ait 56 sorusundan çıkarıldı. 2026-2027 konu-soru dağılım tablosunun 1. yazılı 6 senaryosu ile karşılaştırıldı.**

Konu	2023-2026 MEB 1. dönem yazılılarında	2026-2027 tablosu (Senaryo 1·2·3·4·5·6)
Metnin yüzey anlamı	8	2 · 2 · 1 · 2 · 2 · 2
Söz varlığı ve anlam ilişkileri	2	1 · 1 · 1 · 2 · 2 · 1
Yazım ve noktalama	1	1 · 1 · 1 · 1 · 1 · 1
Bilinmeyen kelime tahmini	6	1 · 0 · 1 · 0 · 0 · 1
Anahtar kelimeler	1	0 · 1 · 1 · 0 · 1 · 1
Metin yazma: içerik ve yapı	14	0 · 1 · 0 · 1 · 1 · 0
Söz varlığını yazıda kullanma	0	1 · 0 · 1 · 0 · 0 · 1
Dil bilgisi (ekler, sözcük türleri)	8	0 · 0 · 0 · 0 · 0 · 0
Çıkarım, yorum, hikâye unsurları vb.	16	0 · 0 · 0 · 0 · 0 · 0

Dikkat: Bu yılki tabloda **6 senaryonun hepsinde** olan üç çıktı var: **metnin yüzey anlamı** (toplam 11 soru), **söz varlığı** (8) ve **yazım-noktalama** (6). Geçmiş 1. dönem yazılılarında 16 soru gelen çıkarım-yorum ve 8 soru gelen dil bilgisine bu yıl 1. yazılıda **hiç soru yok**. Bu sette 20 sorunun 14'ü o üç çıktıdan.

1 Kaybolmaya yüz tutmuş el sanatları üzerine araştırma yapan Defne, köyündeki yaşlı bir dokumacıyı anlatan aşağıdaki metni okudu. Altı çizili ifadelerin anlamını sözlüğe bakmadan önce metinden tahmin etmek istiyor. **(5 puan)**

> Köyümüzün en yaşlı dokumacısı Fatma Nine, halılarını sabırla **ilmek ilmek** dokurdu. Her halıya adeta **göz nuru dökerdi**. Desenlerinin güzelliği sayesinde onun halıları çevre köylerde büyük **rağbet görürdü**. Fatma Nine, bu **zanaatı** torunlarına da öğretmek için her akşam tezgâhın başına onları da çağırırdı.

Altı çizili ifadelerin metindeki anlamlarına ilişkin tahminlerinizi yazınız.

ilmek ilmek: .....

göz nuru dökmek: .....

rağbet görmek: .....

zanaat: .....

2 Yaz kampından dönen Kaan, kamp günlüğüne aşağıdaki satırları yazdı. Türkçe öğretmeni, metindeki bazı kelimelerin anlamlarını tabloya yazdı ve öğrencilerden bu kelimeleri metinden bulmalarını istedi. **(5 puan)**

> Kampın son gecesi gökyüzü öyle berraktı ki yıldızlar elle tutulacak kadar yakın görünüyordu. Rehberimiz Sinan Bey, teleskobu çimenlerin üzerine kurdu ve sırayla hepimizi çağırdı. Bazı arkadaşlarım sıranın kendilerine gelmesini beklerken sabırsızlandı. Ben ise gökyüzünü çıplak gözle seyretmeye dalmıştım. O gece evrenin uçsuz bucaksız olduğunu ilk kez bu kadar derinden hissettim.

Kelimenin anlamı	Metindeki kelime
Bulanık olmayan, açık, duru	.....
Beklerken huzursuzlanmak, sabrı tükenmek	.....
Bir şeye uzun uzun ve zevkle bakmak	.....
Sınırı, sonu görünmeyecek kadar geniş	.....

3 Okul gazetesinin "Okulumuzdan Haberler" köşesinde aşağıdaki haber yayımlandı. Haberi okuyan Ilgın, haberdeki temel bilgileri bir tabloya yazacak. **(5 puan)**

> Geçen salı, 6. sınıf öğrencileri okul kütüphanesinde "Unutulan Kelimeler Şenliği" düzenledi. Öğrenciler, büyüklerinden derledikleri ve artık pek kullanılmayan kelimeleri renkli kartlara yazarak sergiledi. Şenliğin amacı, unutulmaya yüz tutan kelimeleri yeniden hatırlatmak ve Türkçenin zenginliğini göstermekti. Ziyaretçiler de kartlardaki kelimelerle kısa cümleler kurarak etkinliğe katıldı.

Kim?	.....
Ne yaptı?	.....
Nerede?	.....
Ne zaman?	.....
Niçin?	.....

Habere göre tablodaki soruların cevaplarını **birer kelime grubu ya da cümleyle** yazınız.

4 Sınıf panosuna "Sözlük Dostumuzdur" başlıklı bilgilendirici bir metin asıldı. Metni okuyan Berk, metinde doğrudan verilen bilgileri defterine not edecek. (5 puan)

> Sözlükler, bir dildeki kelimeleri alfabetik sıraya göre dizen ve bu kelimelerin anlamlarını açıklayan kaynaklardır. Bir kelimenin birden fazla anlamı varsa bu anlamlar numaralandırılarak verilir. Sözlüklerde kelimelerin doğru yazılışını ve hangi dilden geldiğini de öğrenebiliriz. Sözlük kullanmayı alışkanlık hâline getiren kişi hem kelime hazinesini zenginleştirir hem de yazım yanlışlarını azaltır.

a) Bu metnin konusunu bir kelime grubuyla yazınız.

.....

b) Bu metnin ana fikrini bir cümleyle yazınız.

.....

c) Birden fazla anlamı olan bir kelimenin anlamları sözlükte nasıl gösterilir?

.....

5 Okul panosuna yeni bir afiş asıldı. 6. sınıf öğrencisi Arda, yarışmaya katılmak istiyor ve afişteki bilgileri dikkatle inceliyor. Afişi inceleyerek soruları cevaplayınız. (5 puan)

a) Yarışmaya hangi sınıflardaki öğrenciler katılabilir?

.....

b) Arda nereye ve en geç hangi tarihe kadar başvurmalıdır?

.....

.....

c) Yarışmayı kazanan öğrenciye hangi ödül verilecektir?

.....

d) Afişteki "Her kelime yeni bir kapı açar!" sözüyle ne anlatılmak isteniyor?

.....

6 Sınıf kütüphanesinden aldığı hikâye kitabını okuyan Mira, okuduklarını ne kadar iyi anladığını kontrol etmek istiyor. **(5 puan)**

Elif, babaannesinin eski sandığında sararmış bir mektup buldu. Mektup, yıllar önce babaannesine ağabeyi tarafından yazılmıştı. Mektupta "mektep", "muallim" gibi Elif'in hiç duymadığı kelimeler vardı. Babaannesi, "mektep" kelimesinin "okul", "muallim" kelimesinin ise "öğretmen" anlamına geldiğini anlattı. Elif bu kelimeleri kelime defterine yazdı ve ertesi gün sınıfta arkadaşlarına anlattı.

Hikâyeye göre aşağıdaki ifadeler doğruysa "D", yanlışsa "Y" yazınız.

İfade	D / Y
Elif, mektubu babaannesinin sandığında buldu.	....
Mektubu, yıllar önce Elif'in babaannesi yazmıştı.	....
"Muallim" kelimesi "öğretmen" anlamına gelir.	....
Elif, kelimelerin anlamını sözlükten buldu.	....
Elif, ertesi gün kelimeleri sınıfta arkadaşlarına anlattı.	....

7 Türkçe öğretmeni, öğrencilerinden kendi kelime defterlerini hazırlamalarını istedi ve aşağıdaki yönergeyi dağıttı. (5 puan)

Kelime Defterimi Hazırlıyorum
1. Bir defterin sayfalarını, alfabemizdeki 29 harfe göre 29 bölüme ayırın.
2. Okuduğunuz kitapta anlamını bilmediğiniz kelimenin altını kurşun kalemle çizin.
3. Önce kelimenin anlamını cümleden tahmin edin, sonra tahmininizi sözlükten kontrol edin.
4. Kelimeyi ilk harfinin bölümüne yazın; yanına anlamını ve kendi kurduğunuz bir örnek cümleyi ekleyin.
Dikkat: Defterinizi haftada bir gözden geçirin.

a) Defter neden 29 bölüme ayrılmalıdır?

.....

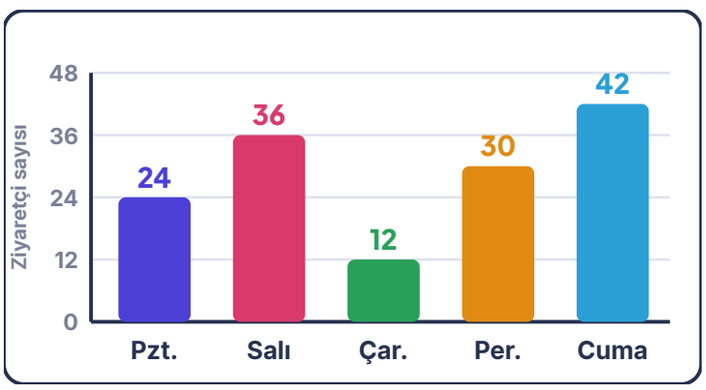
b) Sözlüğe bakmadan önce ne yapılmalıdır?

.....

c) Ali, deftere yeni bir kelimeyi yalnızca anlamıyla yazmış. Yönergeye göre Ali'nin eksiği nedir?

.....

8 Okul kütüphanesinin görevli öğrencisi Ece, bir hafta boyunca kütüphaneye gelen ziyaretçileri saydı ve aşağıdaki grafiği hazırladı. Grafiğin altına da bir not ekledi. (5 puan)

a) Kütüphaneye en çok ziyaretçi hangi gün gelmiştir?

.....

b) Salı günü gelen ziyaretçi, pazartesi gelenden kaç fazladır?

.....

Not: Çarşamba günü kütüphane, sergi hazırlığı nedeniyle öğleden sonra kapalıydı.

c) Grafiğe ve nota göre çarşamba günü ziyaretçi sayısının en az olmasının nedeni nedir?

.....

9 Eski bir çarşıyı anlatan aşağıdaki metni okuyan Selim, yazarın birbirine karşıt ve aynı anlamdaki kelimelerle anlatımı zenginleştirdiğini fark etti. (5 puan)

Kasabanın eski çarşısı sabahları sakin olurdu, akşamüstü ise kalabalıklaşırdı. Yaşlı bakırcı ustası, dükkânının önünde genç çırağına mesleğin inceliklerini anlatırdı. Çırak, ustanın her öğüdünü dikkatle dinler, hiçbir nasihatini unutmazdı. Usta sık sık "Bilgi paylaştıkça çoğalır, sakladıkça azalır." derdi.

a) Aşağıdaki kelimelerin metinde geçen **zıt anlamlılarını** yazınız.

yaşlı ↔ ..... çoğalmak ↔ ..... sabah ↔ .....

b) Metinde **eş anlamlı** olarak kullanılmış iki kelimeyi bulup yazınız. ..... = ...

c) "eski" kelimesinin zıt anlamlısını yazınız. .....

10 Sınıfta sunum yapan Zeynep'in yaşadıklarını anlatan aşağıdaki metinde bazı deyimlerin altı çizilmiştir. (5 puan)

Sıra bana geldiğinde o kadar heyecanlandım ki ilk cümlede **dilim dolaştı (1)**. Arka sıradaki arkadaşlarım ne söyleyeceğimi duymak için **kulak kabarttı (2)**. Sunumdan önce notlarıma son bir kez **göz atmıştım (3)**; bu sayede kendimi toparladım. Sunum bitince herkes alkışladı, benim de **ağzım kulaklarıma vardı (4)**.

Numaralanmış deyimlerin metindeki anlamlarını yazınız.

(1) dili dolaşmak: .....

(2) kulak kabartmak: .....

(3) göz atmak: .....

(4) ağzı kulaklarına varmak: .....

11 Türkçe dersinde atasözlerini inceleyen öğrenciler, aşağıdaki kısa olaylara uygun atasözlerini bulacak. (5 puan)

1. Ece her gün kumbarasına biraz para attı; yılın sonunda biriktirdiği parayla kendine bir bisiklet aldı.
2. Okul bahçesini tek başına temizlemeye çalışan Kerem'e sınıfça yardım edilince iş bir saatte bitti.
3. Dedesinin yıllardır atmadığı eski kumaş parçaları, okul tiyatrosunun kostümleri dikilirken çok işe yaradı.

A) Ağaç yaş iken eğilir.
B) Damlaya damlaya göl olur.
C) Sakla samanı, gelir zamanı.
Ç) Bir elin nesi var, iki elin sesi var.

a) Her olaya uygun atasözünün harfini yazınız. *(Bir atasözü açıkta kalacaktır.)*

1. ..... 2. ..... 3. .....

b) Açıkta kalan atasözünün anlamını yazınız.

.....

12 Fen bilimleri dersinde yaşadıklarını anlatan Kuzey, yazısında farklı söz varlığı unsurları kullandı. (5 puan)

> Mikroskopla soğan zarındaki hücreleri incelediğimiz ders çok keyifliydi. Öğretmenimiz önce mikroskobun parçalarını tek tek tanıttı. Görüntüyü bulmak için hepimiz gözümüzü dört açtık. Bazı arkadaşlarım netleştiremeyince hemen vazgeçmek istedi. Öğretmenimiz onlara "Sabreden derviş muradına ermiş." diyerek gülümsedi. Biz de yavaş yavaş görüntüyü netleştirmeyi öğrendik.

Metinde geçen söz varlığı unsurlarını bularak tabloya yazınız.

Terim (2 örnek)	İkileme (2 örnek)	Deyim	Atasözü

13 Görsel sanatlar dersi için "Geleneksel sanatlarımız" konulu bir sunum hazırlayan Lina, aşağıdaki bilgilendirici metni okudu. Sunum kartlarına yalnızca anahtar kelimeleri yazacak. (5 puan)

> Ebru, kıvamlı su üzerine serpilen boyalarla oluşturulan desenlerin kâğıda aktarılmasıyla yapılan geleneksel bir sanattır. Suya kıvam vermek için kitre adı verilen bir bitki zamkı eklenir. Sanatçı, at kılından yapılmış fırçalarla boyaları suyun yüzeyine serper; ardından ince bir uçla desenler oluşturur. Son olarak suyun üzerine yavaşça bir kâğıt yatırılır ve desen kâğıda geçer. Aynı desen ikinci kez elde edilemediği için her ebru eşsizdir.

a) Metnin içeriğini yansıtan **dört anahtar kelime** yazınız.

1. ..... 2. ..... 3. ..... 4. .....

b) "yavaşça" ve "ikinci" kelimeleri neden anahtar kelime değildir? Açıklayınız.

.....

14 Okul gazetesinin "Doğa Köşesi" için yazı hazırlayan Bora, aşağıdaki bilgilendirici metni okudu ve kartlardan anahtar kelimeleri seçmeye karar verdi. **(5 puan)**

Her yıl sonbaharda leylekler, kırlangıçlar ve daha birçok kuş türü sıcak bölgelere doğru uzun bir yolculuğa çıkar. Kuşların mevsimlere bağlı olarak bir bölgeden başka bir bölgeye topluca gitmesine göç denir. Kuşlar bu yolculukta her yıl aynı göç yollarını kullanır. Ülkemiz önemli göç yollarının üzerinde bulunduğu için ilkbahar ve sonbaharda gökyüzünde binlerce kuş görülebilir.

göç | uzun | kuş | binlerce | mevsim | daha | göç yolu | gökyüzü

a) Kartlardan metnin içeriğini taşıyan **dört anahtar kelimeyi** yazınız.

1. ..... 2. ..... 3. ..... 4. .....

b) Seçtiğiniz anahtar kelimelerden en az ikisini kullanarak metne bir başlık yazınız.

.....

15 Okul gazetesine yazdığı yazıyı daha etkileyici hâle getirmek isteyen Eylül, bazı ifadeleri kutudaki söz varlığı unsurlarıyla değiştirecek. (5 puan)

kıpkırmızı	etekleri zil çalmak	koşa koşa	kulak vermek

1. Bayram sabahı hediyesini görünce **çok sevindi**.
2. Sahneye çıkınca utancından yanakları **çok kırmızı** oldu.
3. Zil çalınca bahçeye **hızla koşarak** çıktık.
4. Dedemizin anlattıklarını **dikkatle dinledik**.

a) Koyu yazılmış ifadeleri, anlamı bozmadan kutudaki uygun unsurla değiştirerek cümleleri yeniden yazınız.

1. .....

2. .....

3. .....

4. .....

b) "kıpkırmızı" ve "koşa koşa" hangi söz varlığı unsurlarına örnektir? ..... / .....

16 Okul gazetesi için "Türkçenin Zenginliği" konulu bilgilendirici bir yazı hazırlayan Emir, yazısının paragraflarını ayrı kâğıtlara yazdı ama kâğıtlar karıştı. (5 puan)

K) Örneğin yalnızca "gülmek" kelimesi için bile "kıkırdamak, kahkaha atmak, gülümsemek, sırıtmak" gibi birbirinden farklı anlamlar taşıyan pek çok kelimemiz vardır. Deyimler ve atasözleri de duygularımızı kısa ve etkili biçimde anlatmamızı sağlar.
L) Türkçe, yüzyıllar boyunca gelişmiş ve kelime hazinesi oldukça geniş bir dildir. Bu yazıda Türkçenin zenginliğini örneklerle tanıtacağım.
M) Görüldüğü gibi Türkçe, her duyguyu ve düşünceyi ayrıntısıyla anlatabilecek kadar zengin bir dildir. Bu zenginliği korumak için dilimizi doğru ve özenle kullanmalıyız.

a) Paragrafları doğru sıraya koyarak her birinin hangi bölüm olduğunu yazınız.

Giriş: ..... Gelişme: ..... Sonuç: .....

b) Emir, yazma amacına göre neden bilgilendirici metin yapısını seçmiştir? Gelişme bölümünde bu amaca uygun olarak ne yapmıştır?

.....

.....

17 Kerem, dedesiyle oynadığı bir kelime oyununu anlatan kısa bir yazı yazdı. Yazıyı okuyan ablası, bazı noktalama işaretlerinin eksik olduğunu fark etti. (5 puan)

Dedem eski sözlüğünü raftan indirip bana şöyle dedi**(1)** “Bugün seninle bir kelime oyunu oynayacağız.” Ben merakla sordum: “Nasıl bir oyun**(2)**” Dedem sözlüğü rastgele açtı**(3)** parmağını bir kelimenin üzerine koydu. Kelime “kâşif” idi. “Yaşasın**(4)** Bu kelimeyi biliyorum!” diye bağırdım. Dedem de bu kelimeyi gençliğinde Erzurum**(5)**da öğrendiğini anlattı.

Yazıdaki numaralı yerlere gelmesi gereken noktalama işaretlerini aynı numaranın yanına yazınız.

(1) ..... (2) ..... (3) ..... (4) ..... (5) .....

18 Türkçe öğretmeni, "-de/de", "-ki/ki" ve "mi" kelimelerinin farklı görevlerini göstermek için tahtaya aşağıdaki cümleleri yazdı. **(5 puan)**

1. Okuldaki etkinlikler bu yıl çok renkliydi.
2. Öyle yorulmuştum ki yemek yemeden uyudum.
3. Sabah erkenden kütüphanede buluştuk.
4. Kardeşim de bizimle müzeye gelecek.
5. Ödevini bitirdin mi?
6. Zil çaldı mı hepimiz bahçeye koşarız.

Cümlelerin numaralarını kullanarak boşlukları doldurunuz.

..... numaralı cümlede bulunma anlamı veren "-de" eki kullanılmıştır.

..... numaralı cümlede "dahi, bile" anlamındaki "de" bağlacı kullanılmıştır.

..... numaralı cümlede kelimeye "ait olma, bulunma" anlamı katan "-ki" eki kullanılmıştır.

..... numaralı cümlede cümleleri birbirine bağlayan "ki" bağlacı kullanılmıştır.

..... numaralı cümlede soru eki olan "mi" kullanılmıştır.

19 Sınıf başkanı Duru, velilere gönderilecek davetiyeyi yazdı. Türkçe öğretmeni davetiyede dört yazım yanlışı olduğunu söyledi. **(5 puan)**

> Değerli velilerimiz,
> 14 kasım cuma günü okulumuzun konferans salonunda "Dilimizin Zenginlikleri" sergisi açılacaktır. Sergide öğrencilerimizin hazırladığı yüzelli kelime kartı ve onbeş pano yer alacaktır. Hepinizi bekleriz.

a) Davetiyede yanlış yazılmış **dört** kelimeyi bularak doğru biçimde yazınız.

1. ..... 2. ..... 3. ..... 4. .....

b) "kasım" kelimesinin neden büyük harfle başlaması gerektiğini açıklayınız.

.....

20 Noktalama işaretlerini çalışan Ayaz, virgülün farklı görevlerini gösteren cümleler yazdı. **(5 puan)**

1. Arkadaşlar, yarın sözlüklerimizi getirmeyi unutmayalım.
2. Hayır, bu kelimenin anlamını kontrol etmeden yazmayalım.
3. Kütüphaneye gittim, iki kitap seçtim, eve döndüm.
4. Masada kalem, silgi, defter ve sözlük vardı.

A) Eş görevli kelimeleri ayırma
B) Hitap sözlerinden sonra kullanılma
C) Sıralı cümleleri ayırma
Ç) Tırnak içinde olmayan aktarma cümlelerinden sonra kullanılma
D) Ret, kabul bildiren kelimelerden sonra kullanılma

Her cümledeki virgülün görevini harfiyle yazınız. *(Bir görev açıkta kalacaktır.)*

1. ..... 2. ..... 3. ..... 4. .....

Açıkta kalan göreve uygun bir cümle yazınız.

.....

Cevap Anahtarı ve Kısa Çözümler

6. Sınıf Türkçe · Efsane Set · 1. Dönem 1. Yazılı Deneme Sınavı

1 ilmek ilmek: **düğüm düğüm, tek tek ve özenle** · göz nuru dökmek: **bir işe çok emek ve özen vermek** · rağbet görmek: **çok istenmek, ilgi görmek** · zanaat: **el becerisine dayanan meslek, el sanatı** (Puanlama: göz nuru dökmek 2, diğerleri 1'er puan; benzer ifadeler kabul edilir.) **(5 puan)**

Bilmediğimiz kelimenin anlamını cümlenin bağlamından tahmin ederiz. Halının "sabırla ilmek ilmek" dokunması, düğümlerin tek tek ve özenle atılmasıdır. Halıya "göz nuru dökmek", gözlerini yoracak kadar çok emek ve özen vermektir. Güzel desenler "sayesinde" halıların çevre köylerde "rağbet görmesi" çok istenmesi, ilgi görmesidir. Dokumacılık el becerisine dayanan bir iş olduğu için "zanaat" el sanatı, el becerisiyle yapılan meslek anlamındadır.

2 1. **berrak** 2. **sabırsızlanmak** 3. **seyretmek** 4. **uçsuz bucaksız** (Puanlama: 1. satır 2, diğerleri 1'er puan.) **(5 puan)**

Anlamı verilen kelimeyi metinde, o anlama uyan cümlede ararız. Yıldızların yakın görünmesine yol açan "berrak" gökyüzü bulutsuz, açık ve duru gökyüzüdür. Sırasını beklerken huzursuzlanan arkadaşlar "sabırsızlandı". Gökyüzüne uzun uzun ve zevkle bakmak "seyretmek"tir. Sınırı görünmeyecek kadar geniş olan evren için yazar "uçsuz bucaksız" ifadesini kullanmıştır.

3 Kim: **6. sınıf öğrencileri** · Ne yaptı: **Unutulan Kelimeler Şenliği düzenlediler** · Nerede: **okul kütüphanesinde** · Ne zaman: **geçen salı** · Niçin: **unutulmaya yüz tutan kelimeleri hatırlatmak, Türkçenin zenginliğini göstermek için** (Her doğru 1 puan.) **(5 puan)**

Haber metinlerinde 5N1K sorularının cevapları açıkça yer alır. Şenliği 6. sınıf öğrencileri düzenlemiştir; şenlik okul kütüphanesinde, geçen salı yapılmıştır. "Şenliğin amacı..." diye başlayan cümle "Niçin?" sorusunun cevabıdır. Ziyaretçiler şenliği düzenleyen değil, etkinliğe katılan kişilerdir.

4 a) **Sözlük ve sözlük kullanmanın yararları** · b) **Sözlük kullanmak kelime hazinemizi zenginleştirir ve yazım yanlışlarımızı azaltır.** · c) **Anlamlar numaralandırılarak verilir.** (Puanlama: a 1, b 2, c 2 puan.) **(5 puan)**

Metin baştan sona sözlüğün ne olduğunu ve bize ne kazandırdığını anlatıyor; konu sözlük ve sözlük kullanmanın yararlarıdır. Ana fikir, yazarın vermek istediği mesajdır ve son cümlede açıkça söylenir: Sözlük kullanmak kelime hazinemizi zenginleştirir, yazım yanlışlarımızı azaltır. c maddesinin cevabı ikinci cümlede doğrudan verilmiştir: Anlamlar numaralandırılarak sıralanır.

5 a) **5, 6 ve 7. sınıflar** · b) **Okul kütüphanesine, en geç 20 Kasım'a kadar** · c) **Resimli Türkçe sözlük** · d) *Örnek:* **Öğrendiğimiz her yeni kelime bize yeni bilgilerin ve düşüncelerin yolunu açar.** (Puanlama: a 1, b 2 (yer 1, tarih 1), c 1, d 1 puan.) **(5 puan)**

Afişteki bilgiler a, b ve c maddelerinin cevabını doğrudan verir: Yarışmaya 5, 6 ve 7. sınıflar katılabilir; başvuru okul kütüphanesine yapılır ve son başvuru tarihi 20 Kasım'dır. Ödül, resimli bir Türkçe sözlüktür. Arda 6. sınıfta olduğu için katılabilir; mesajın gerektirdiği şey 20 Kasım'dan önce kütüphaneye başvurmaktır. Slogandaki "kapı" gerçek anlamda değildir: Her yeni kelime bize yeni bir dünyanın, yeni bilgilerin yolunu açar.

6 1. **D** 2. **Y** 3. **D** 4. **Y** 5. **D** (Her doğru 1 puan.) **(5 puan)**

Her ifadeyi metindeki cümleyle karşılaştırırız. Mektup babaannenin sandığında bulunmuştur (D). Mektubu babaanne yazmamış, ona ağabeyi yazmıştır (Y). "Muallim"in "öğretmen" anlamına geldiği metinde açıkça söylenir (D). Kelimelerin anlamını Elif'e sözlük değil, babaannesi anlatmıştır (Y). Son cümlede Elif'in kelimeleri ertesi gün arkadaşlarına anlattığı belirtilir (D).

7 a) **Alfabemizde 29 harf olduğu için; her harfe bir bölüm ayrılır.** · b) **Kelimenin anlamı cümleden tahmin edilmelidir.** · c) **Kelimeyle kendi kurduğu bir örnek cümleyi yazmamış.** (Puanlama: a 1, b 2, c 2 puan.) **(5 puan)**

Yönerge metinlerinde bilgiler adım adım verilir; cevapları ilgili adımda ararız. 1. adımda defterin alfabemizdeki 29 harfe göre bölümlere ayrılacağı söylenir. 3. adımda önce anlamın cümleden tahmin edilmesi, sonra sözlükten kontrol edilmesi istenir. 4. adımda kelimenin yanına anlamın ve kendi kurduğumuz bir örnek cümlenin yazılması istenir; Ali örnek cümleyi eklemediği için yönergeyi eksik uygulamıştır.

8 a) **Cuma** (42 ziyaretçi) · b) **12** (36 − 24) · c) **Kütüphane sergi hazırlığı nedeniyle öğleden sonra kapalıydı.** (Puanlama: a 1, b 2, c 2 puan.) **(5 puan)**

Grafikte en uzun sütun 42 ziyaretçiyle cumadır. Salı 36, pazartesi 24 ziyaretçi vardır; 36 − 24 = 12 fazladır. Çarşamba sütunu 12 ile en kısadır; bunun nedeni grafikte değil, altındaki notta doğrudan verilmiştir: Kütüphane sergi hazırlığı nedeniyle öğleden sonra kapalıydı.

9 a) yaşlı ↔ **genç**, çoğalmak ↔ **azalmak**, sabah ↔ **akşam** · b) **öğüt = nasihat** · c) **yeni** (Puanlama: a her doğru 1 = 3, b 1, c 1 puan.) **(5 puan)**

Zıt anlamlı kelimeler anlamca birbirinin karşıtıdır: yaşlı usta ile genç çırak, bilginin paylaştıkça çoğalması ile sakladıkça azalması, sabah ile akşamüstü. Eş anlamlı kelimeler yazılışı farklı, anlamı aynı kelimelerdir: Yazar "öğüt" kelimesini tekrar etmemek için ikinci kez "nasihat" demiştir. "Eski"nin zıt anlamlısı "yeni"dir.

10 (1) **heyecandan düzgün konuşamamak, kelimeleri karıştırmak** (2) **dikkatle dinlemeye çalışmak** (3) **kısaca bakmak, üstünkörü gözden geçirmek** (4) **çok sevinmek** (Puanlama: (1) 2, diğerleri 1'er puan; benzer ifadeler kabul edilir.) **(5 puan)**

Deyimlerin anlamını hem kalıplaşmış anlamlarından hem de cümledeki durumdan çıkarırız. Heyecanlanan Zeynep'in "dilinin dolaşması" kelimeleri karıştırıp düzgün konuşamamasıdır. Arkadaşların "kulak kabartması" söyleneni duymak için dikkatle dinlemeye çalışmasıdır. Notlara "göz atmak" kısaca bakmaktır. Alkışlanınca "ağzının kulaklarına varması" çok sevinmesini anlatır.

11 a) 1. **B** 2. **Ç** 3. **C** · b) **Ağaç yaş iken eğilir: İnsan küçük yaşta kolay eğitilir, iyi alışkanlıklar çocuklukta kazandırılır.** (Puanlama: a her doğru 1 = 3, b 2 puan.) **(5 puan)**

Atasözlerini olaydaki ana duruma göre eşleştiririz. Az az biriktirilen paranın sonunda bisiklete dönüşmesi "Damlaya damlaya göl olur." atasözüne uyar. Birlikte çalışınca işin çabuk bitmesi "Bir elin nesi var, iki elin sesi var." atasözünü anlatır. Gereksiz görünen kumaşların gün gelip işe yaraması "Sakla samanı, gelir zamanı." atasözüne uygundur. "Ağaç yaş iken eğilir." ise eğitimin küçük yaşta başlaması gerektiğini anlatır.

12 Terim: **mikroskop, hücre** (zar da kabul) · İkileme: **tek tek, yavaş yavaş** · Deyim: **gözünü dört açmak** · Atasözü: **Sabreden derviş muradına ermiş.** (Puanlama: terim 1 (iki örnek), ikileme 1 (iki örnek), deyim 1, atasözü 2 puan.) **(5 puan)**

Terimler bir bilim ya da meslek alanına ait özel kelimelerdir: mikroskop ve hücre fen bilimlerinin terimleridir. İkilemeler, anlatımı güçlendirmek için yan yana kullanılan aynı ya da ilgili kelimelerdir: "tek tek", "yavaş yavaş". "Gözünü dört açmak" çok dikkatli olmak anlamında bir deyimdir. "Sabreden derviş muradına ermiş." ise sabırlı olanın sonunda isteğine ulaşacağını öğütleyen bir atasözüdür.

13 a) **ebru, kitre (kıvamlı su), boya, desen, kâğıt** (bunlardan dördü; sıra önemsiz) · b) **Metnin konusunu taşımazlar; yalnızca bir işin nasıl ya da kaçıncı kez yapıldığını bildirirler.** (Puanlama: a 3 (4 doğru 3, 3 doğru 2, 2 doğru 1), b 2 puan.) **(5 puan)**

Anahtar kelimeler metnin konusunu ve içeriğini taşıyan, çoğu zaman tekrar eden kelimelerdir. Metin, ebru sanatının kitreli su, boya, desen ve kâğıtla nasıl yapıldığını anlatıyor; bu kelimeler okunduğunda metnin neyi anlattığı anlaşılır. "Yavaşça" yalnızca işin nasıl yapıldığını, "ikinci" ise sırayı bildirir; tek başlarına metnin konusunu yansıtmazlar.

14 a) **göç, kuş, mevsim, göç yolu** (sıra önemsiz) · b) *Örnek:* **Kuşların Mevsimlik Göçü / Göç Yollarındaki Kuşlar** (Puanlama: a 3 (4 doğru 3, 3 doğru 2, 2 doğru 1), b 2 puan.) **(5 puan)**

Metin, kuşların mevsimlere bağlı olarak göç etmesini ve bu yolculukta kullandıkları göç yollarını anlatıyor. Bu yüzden "göç, kuş, mevsim, göç yolu" anahtar kelimelerdir. "Uzun, binlerce, daha" yalnızca nitelik ya da miktar bildirir; "gökyüzü" ise metnin konusunu tek başına yansıtmaz. Anahtar kelimelerden oluşturulan başlık, metnin içeriğini kısaca özetlemelidir.

15 a) 1. ...**etekleri zil çaldı**. 2. ...yanakları **kıpkırmızı** oldu. 3. ...bahçeye **koşa koşa** çıktık. 4. ...anlattıklarına **kulak verdik**. · b) kıpkırmızı: **pekiştirme**, koşa koşa: **ikileme** (Puanlama: a her doğru 1 = 4, b 1 puan (ikisi doğruysa).) **(5 puan)**

Aynı anlamı farklı söz varlığı unsurlarıyla anlatmak yazıyı canlandırır. "Çok sevinmek" yerine "etekleri zil çalmak" deyimi, "çok kırmızı" yerine pekiştirmeli "kıpkırmızı" sıfatı, "hızla koşarak" yerine "koşa koşa" ikilemesi, "dikkatle dinlemek" yerine "kulak vermek" deyimi kullanılır. 4. cümlede deyim "-e kulak vermek" biçiminde kullanıldığı için "anlattıklarına kulak verdik" yazılmalıdır.

16 a) Giriş: **L** · Gelişme: **K** · Sonuç: **M** (sıra L → K → M) · b) **Amacı okura bilgi vermek (Türkçenin zenginliğini tanıtmak) olduğu için; gelişmede bilgiyi örneklerle (gülmek kelimesi, deyim ve atasözleri) açıklamıştır.** (Puanlama: a 3 (her doğru 1), b 2 puan.) **(5 puan)**

Giriş bölümü konuyu tanıtır: L paragrafı Türkçeyi tanıtıp yazının neyi anlatacağını söylüyor. Gelişme bölümü konuyu ayrıntılandırır: K paragrafı "Örneğin..." diye başlayıp bilgiyi örneklerle açıklıyor. Sonuç bölümü yazıyı toparlar: M paragrafı "Görüldüğü gibi..." diye başlayıp bir yargı ve öneriyle bitiyor. Emir okura bilgi vermek istediği için bilgilendirici metin yapısını seçmiş, gelişmede örnek vermiştir.

17 (1) **:** (2) **?** (3) **,** (4) **!** (5) **'** (kesme işareti) (Her doğru 1 puan.) **(5 puan)**

Başkasının sözü aktarılmadan önce iki nokta konur: "şöyle dedi:". Soru bildiren "Nasıl bir oyun" cümlesinin sonuna soru işareti gelir. "açtı" ile küçük harfle devam eden "parmağını..." arasına, sıralı cümleleri ayırmak için virgül konur. Sevinç bildiren "Yaşasın" sözünden sonra ünlem gelir; sonraki kelimenin büyük harfle başlaması da bunu gösterir. Özel isimlere gelen ekler kesme işaretiyle ayrılır: Erzurum'da.

18 Bulunma eki: **3** · "de" bağlacı: **4** · "-ki" eki: **1** · "ki" bağlacı: **2** · soru eki "mi": **5** (6. cümledeki "mı" zaman/şart anlamı verir, açıkta kalır. Her doğru 1 puan.) **(5 puan)**

"kütüphanede" kelimesindeki "-de" bulunma bildiren ektir ve bitişik yazılır. "Kardeşim de" cümlesindeki "de" bağlaçtır ve ayrı yazılır; cümleden çıkarılınca anlam daralır ama cümle bozulmaz. "Okuldaki" kelimesindeki "-ki" ilgi ekidir, kelimeye bitişik yazılır. "Öyle yorulmuştum ki" cümlesindeki "ki" iki cümleyi bağlayan bağlaçtır, ayrı yazılır. "bitirdin mi?" cümlesindeki "mi" soru ekidir ve her zaman ayrı yazılır. 6. cümlede "çaldı mı" soru sormaz, "çalınca" anlamı katar.

19 a) **Kasım, Cuma, yüz elli, on beş** · b) **Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adları büyük harfle başlar.** (Puanlama: a her doğru 1 = 4, b 1 puan.) **(5 puan)**

Belirli bir tarihi bildiren ay ve gün adları büyük harfle başlar: "14 Kasım Cuma". Sayılar yazıyla yazıldığında her sayı ayrı yazılır: "yüz elli", "on beş". "Dilimizin Zenginlikleri" sergi adı olduğu için büyük harfle başlamış ve tırnak içinde yazılmıştır; bu doğrudur.

20 1. **B** 2. **D** 3. **C** 4. **A** · Ç için *örnek:* **Kitap okumak, dedi öğretmenimiz, insanı geliştirir.** / **Yarın geleceğim, dedi.** (Puanlama: eşleştirme her doğru 1 = 4, örnek cümle 1 puan.) **(5 puan)**

1. cümlede "Arkadaşlar" bir hitaptır, ardından virgül gelir. 2. cümlede ret bildiren "Hayır" kelimesinden sonra virgül konmuştur. 3. cümlede "gittim, seçtim, döndüm" sıralı cümlelerdir. 4. cümlede "kalem, silgi, defter" aynı görevdeki eş görevli kelimelerdir. Açıkta kalan Ç görevi için tırnak içine alınmamış bir sözün ardından virgül koyarız: "Yarın geleceğim, dedi."

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

6. Sınıf Türkçe · 2026-2027 · 1. dönem 1. yazılı

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net